

Vanhojen päivä

Lyseon pihalla kaikki oli valmista. Vaaleanpunaisia ja tummansinisiä satiinimekkoja. Smokkeja, frakkeja ja huonosti istuvia puvuntakkeja. Jonkun tyllimekko ei meinannut pysyä ylhäällä, eikä kalpea tanssipari osannut auttaa ongelmassa. Kaiken yllä leijui lähes näkyvä hajustepilvi.

Aada katseli vuosikurssilaisiaan tupakkapaikalta. Heistä oli tänään tullut virallisesti vanhoja. Ei se siltä kyllä oikein tuntunut.

Puhelin värähti farkkujen taskussa.

Kohta siinä

Aada veti varovasti savua keuhkoihin ja palautti sen helmikuiseen pakkasilmaan. Savusta ja höyrystä muodostui paksu pilvi, joka katosi hetkessä.

Eliaksen vaalea tukka ilmestyi näkyviin aidan takaa. Aurinko osui siihen. Kuten aina, hiukset sojottivat joka suuntaan, mutta jotenkin niin, että Elias kantoi typerää tyyliään ylpeästi. Se oli niin söpöä, että sattui.

– Siis ootko sä alkanu polttamaan? Elias sanoi.

– En oo varma, Aada vastasi. – Aattelin kokeilla.

Elias halasi, kömpelösti. Se ei kylläkään liittynyt tupakkaan vaan tähän tilanteeseen. Hiton omituiseen tilanteeseen.

– Lähetääkö sitte, Aada sanoi ja tumppasi.

– Juu, Elias vastasi ja varmisti: – Sulla on se puukko?

Aada taputti Känkeninsa sivutaskua ja nyökkäsi.

Vastaa kysymyksiin

- a. Mitä saat tietää tilanteesta ja henkilöistä alun perusteella?
- b. Ennakoi, mitä seuraavaksi voisi tapahtua.

Puijolle oli matkaa kolmisen kilometriä. Aada ja Elias eivät menneet bussilla. Tilanteen arvokkuus tuntui edellyttävän hiljaista kävelyä.

Perillä viima pyyhki jalkapallokenttää, joka vierusti metsärinnettä. Pienenä jalkapallo oli ollut Aadan elämän tärkein asia, mutta kutosluokalla jokin muuttui. KuPSin harjoituksissa ramppaaminen ei vain enää kiinnostanut. ”Itehän tuon kai parhaiten tiijjät”, isä sanoi, kun Aada kertoi lopettavansa jalkapallon. Aadasta tuntui kuin hän vasta isän sanojen myötä olisi tajunnut, että niinhän asia juuri oli.

Kentän yllä, korkean mäen päällä, kohosi Puijon torni. Sen juurella seisoj viisi hyppylimäkeä. Ensin iso, se virallinen, josta MM-kisoissa hypättiin. Sitten pienempi, vielä pienempi ja vielä pienempi – ja niiden vieressä, huomaamattomana, vanha puinen hyppylimäki, joka oli tarkoitettu lasten harjoitteluun.

Aada ja Elias kävelivät sen juurelle.

– Helevetti mä aina unohan miten pikkunen se on, Elias sanoi. – Se tuntu sillon jotenki isommalta.

Aadaa alkoi hymyilyttää.

Aada ihastui Eliakseen seiskaluokalla, ensimmäisenä koulupäivänä. Syy oli vähän nolo: Eliaksella oli ihanan matala ääni. Niin matala, ettei Aadaa haitannut, vaikka Elias vastasi luokanvalvojan kysymykseen lempiharrastuksestaan:

”En tiää vaikka Minecraft.”

Aada alkoi piirittää Eliasta. Ensin Elias suhtautui huomioon epäluuloisesti, mutta kun hän tajusi Aadan olevan oikeasti kiinnostunut, poika jotenkin sulii.

He alkoivat koulun jälkeen käydä kävelyillä. Pitkillä kävelyillä. Koululta keskustaan ja sataman kautta koteihin. Niuvanrannan kautta Julkulaan. Ja tietysti ristiin rastiin Puijon mäkiä metsäreitillä.

Syyskuun loppupuolella, auringon laskeutuessa, he päätyivät vaelluksen päätteeksi Puijon pienen mäkihyppytornin laelle.

Oli niin hiljaista ja nättiä, että olisi ollut suorastaan outoa, jos Elias ei olisi tarttunut Aadan käteen ja kysynyt:

”Saisinko mä tehdä yhen jutun?”

Portaat torniin olivat jäätyneen lumen peitossa. Elias oli ensin perillä. Hän alkoi kiroilla.

- Arvasin, Elias sanoi ja hinkkasi lapasilla lunta kaiteesta.
- Tähän tarvis saatana taltan.
- Rauhotu, Aada sanoi. Hän kaivoi taskustaan sytkärin.
- Kestää ikkuisuuden noin, Elias sanoi, vaikka selvästi häpesi jo hätäilyään.
- Ei mikään kestä, vastasi Aada ja vei liekin kaiteelle.

Jää sulii yllättävän nopeasti. Pian esiin paljastui kaiverrus.

E ♥ A

20.9.17

Aada ei ollut nähnyt sitä kahteen vuoteen. Näky tuntui uskomattomalta. Kuin muinaiselta luolamaalaukselta.

Elias tuijotti vieressä, ärsyttävän lähellä.

- Sulata siitä altaki jo, Elias hoputti.
- No joo joo, Aada tiuskaisi.

Häntä alkoi itkettää.

Vastaa kysymyksiin

- c. Millainen henkilöiden välinen suhde on?**
- d. Ennakoi, mitä Elias voisi pyytää, kun hän tarttuu Aadan käteen.**

Lukiossa jokin oli muuttunut. Ei Eliaksessa, vaan Aadassa. Aada huomasi usein ajattelevansa pussailua. Ihan muiden kuin saman vanhan Eliaksen kanssa.

Ensin pussailun ajattelu oli vain ajattelua, mutta kun sitä ajattelua oli lopulta joka päivä koko ajan, Aadaa alkoi ahdistaa.

Hän keräsi rohkeutensa ja kertoi asiasta Eliakselle.

– Senkus pussaillet, Elias oli sanonut, ihmeissään. – Mulle sopii ihan hyvin joku polyjuttu.

Aada oli paitsi tyrmistynyt, myös vaikuttunut. Elias oli tosissaan.

Mutta ahdistus ei hävinnyt. Eihän se, että muiden pussailu oli ok Eliakselle, tarkoittanut, että se oli ok Aadalle. Paha olo pysyi.

Aada ei kuitenkaan ollut se, joka ehdotti eroa.

Tammikuussa Aada ja Elias olivat iltakävelyllä Valkeisenlammella. Päivällä he olivat riidelleet vanhojentanssien harjoituksissa. Taas kerran. Miksi se olikin aina yhtä kinastelua?

– Ero vois selkeyttää asioita, Elias sanoi yhtäkkiä. Rauhallisesti, ei vihaisesti.

Aada hätääntyi.

– Ero? Sehän tarkoittaa, että me ollaan epäonnistuttu, Aada sanoi. Kyynelten paine nousi silmien taakse.

Elias mietti hetken.

– Ei kait nyt, hän sanoi. – Eikö se ois epäonnistumista, jos myö pysyttäs yhdessä, vaikka homma ei toimi? Kyllä rakkauvella on arvoa, kesti se minkä verran tahansa.

Taas Aada paitsi tyrmistyi, myös vaikuttui. Missä vaiheessa Eliaksesta oli tullut noin kypsä? Filosofian kurseillako?

Ja kaiken lisäksi Elias sai idean. Se oli hieno, surullinen idea. Juuri sopivan dramaattinen.

– Kaikki aina muistaa vaan suhteen alkupäivän, Elias sanoi. – Mutta jos kaks ihmistä oikeesti välittää toisistaan, miksei ne juhliis myös eropäivää?

Esimerkiksi vanhojenpäivänä. Kun muut tanssivat.

Vastaa kysymyksiin

e. Mitä Aada ja Elias päättävät tammikuussa iltakävelyllään Valkeisenlammella. Miksi?

f. Miten he suhtautuvat tilanteeseen ja tekemäänsä päätökseen?

Aada otti puukon repustaan. He olivat sopineet, että eropäivä kaiverrettaisiin puuhun samalla metodilla kuin alkamispäiväkin: vuorotellen, merkki kerrallaan.

Elias aloitti. Ykkönen syntyi minuutissa. Aadan kakkosessa kesti vähän kauemmin.

Kun urakka alkoi olla loppusuoralla, Aada ojensi puukon Eliakselle ja kaivoi tupakka-askin taskusta. Hän vetäytyi katselemaan jalkapallokenttää.

Itehän tuon kai parhaiten tiijjät.

Aada oli juuri sytyttänyt, kun hän tajusi, että takana oli oudon hiljaista.

Elias ei kaivertanut. Ryhti oli kumarassa. Olkapäät hytkyivät.

Aada nakkasi tupakan ja meni pojan luo. Tulipää sihahti hangessa.

Elias itki. Elias! Vahva, kypsä ja rationaalinen Elias.

– Mitä nyt?

– Etkö sä tän päivän jälkeen enää tykkää musta? Elias sopersi. Ääni oli itkusta tukossa.

– Voi pieni, Aada sanoi. Häntä huvitti. Oli tämä yhtä vuoristorataa.

– Ei se kyllä sitä tarkota.

Ja vasta silloin hän ymmärsi sen itsekin.

– Mä vaan tykkään susta vähän eri tavalla.

Elias hymähti. Niiskaisi.

– Okkei.

– Anna se puukko, Aada sanoi. – Mä voin tehdä loppuun.

Aada kaiversi puuttuvat numerot kaiteeseen. Se kävi jo helposti.

E ♥ A
20.9.17
12.2.21

He istuivat hyppymäen reunalla. Aurinko oli mennyt pilveen. Tuuli yltyi.

– Onpa ihan vitun kylmä, Aada sanoi.

– Mm.

– Arvaa mikä auttais.

Elias nosti katseensa. Sen silmät punoittivat vielä itkusta.

– Tanssi, Aada sanoi.

Eliasta huvitti.

– Täh. Ai joku kikapoo.

– No ei nyt välttämättä.

Aada nousi ylös.

– Vaan niinku alakoulun discossa. Hitaita.

Elias kömpi ylös. Aada halasi häntä. Elias halasi takaisin. He alkoivat keinua. Torni kannatteli heitä.

Erkka Mykkänen. 2020.